

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/edkkuj>

จัดทำวารสารโดย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน The Development of Thai for Communicative Skills Using The Task-Based Learning Approach

กาญจนา ตันโพธิ์^{1*} และ นันทพร ศรีจิตติ²

Kanchana Tonpo^{1*}, and Nantaporn Sornjitti²

สาขาวิชาศิลปวิทยาศาสตร์ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย^{1*} สาขาวิชาศิลปวิทยาศาสตร์ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย²

Liberal Arts, Innovative Learning Center, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand^{1*}, Thailand. Liberal Arts, Innovative Learning Center, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand²

Received: August 28, 2020 Revised: June 18, 2021 Accepted: June 22, 2021

บทคัดย่อ

แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task - Based Learning) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาผ่านการทำงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมาย โดยรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มคอ 111 เป็นรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้นี้มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยออกแบบเป็น “กิจกรรมบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อสื่อสาร” ซึ่งเป็นกิจกรรมกลุ่มที่มอบหมายงานให้ผู้เรียนสร้างผลงานสร้างสรรค์ (Creative task) รูปแบบสารคดีสั้นที่ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนมาบูรณาการร่วมกัน มี 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นเตรียมปฏิบัติงาน 2. ขั้นระหว่างปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นปฏิบัติงานที่ต้องมีการแก้ปัญหา การร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ส่วนตัว การสร้างสรรค์ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นรายงาน 3. ขั้นหลังปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ภาษา การฝึกใช้ภาษาและการติดตามผล การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task Based Learning) ช่วยพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เพราะผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาทั้งบทบาทผู้รับสารและส่งสาร กล่าวที่จะใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อปฏิบัติงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น สิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างบรรยากาศและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน ทักษะสื่อสาร ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

Abstract

The task-based learning approach is concept that focuses on development of language skills through work or work assignments. SWU 111-Thai for Communication is one of the courses in General Education at Srinakharinwirot University. The course applies a task-based learning approach in the development of teaching and learning by designing “an activity integrating knowledge and skills of Thai for communicative purposes”. This group activity, which is assigned to learners, requires that the students produce a creative task in the form of short documentary in which the learners are given the opportunity to practice their listening, speaking, reading, and writing skills. There are three phases: 1) the Pre-Task Phase; 2) the In-Task Phase, which consists of three sub-phases: a) the task stage, requiring problem-solving skills,

*Corresponding author. Tel.: 086 5504 186

Email address: kan_tonpo@hotmail.com

sharing personal experiences, and task creativity, b) the planning stage, and c) the reporting stage; and finally, 3) the Post-Task Phase, which consists of language analysis, language practice, and follow-up. The task-based learning approach helps to develop Thai language skills for communications. Learners will practice the use of language both as a message receiver and sender. Moreover, they will be encouraged to use the language to communicate for work and also able to work with other people. These abilities can create a better atmosphere and develop learners' learning. enabling learners to effectively bring theoretical knowledge into practice.

Keywords: Task-based Learning, Communicative Skills, Thai for Communication.

■ บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทยเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ควรดำรงไว้และเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารของคนไทยเพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน หากเราคนไทยมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารอย่างถูกต้อง ก็จะทำให้การดำรงชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างปกติสุข รวมทั้งการประกอบกิจกรรมการทำงานใดๆ ย่อมสัมฤทธิ์ผลและประการสำคัญ คือ เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เกิดความรักสามัคคีของคนในชาติ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันการศึกษาที่ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติ จึงได้จัดให้มีรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (มศว 111) ซึ่งเป็นวิชาบังคับในรายวิชาศึกษาทั่วไป และจัดให้นิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกคนได้ศึกษาเรียนรู้ โดยรายวิชานี้ให้ความรู้เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมี 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ผู้เรียนจะได้นำความรู้จากภาคทฤษฎีมาสู่การฝึกปฏิบัติจริง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ดียิ่งขึ้น ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มุ่งหวัง คือ มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเน้นการฝึกปฏิบัติทักษะสื่อสารเพื่อให้เกิดความชำนาญและสามารถใช้ทักษะสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้เชิงรุก มุ่งจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบ “รู้จริง” แต่ปัญหาที่พบสำหรับรายวิชานี้คือ ผู้เรียนโดยส่วนใหญ่มักเข้าใจเนื้อหาทฤษฎีความรู้เป็นอย่างดี หากแต่เมื่อจะต้องนำความรู้มาสู่การปฏิบัติจริงแล้วนั้น ผู้เรียนยังไม่สามารถทำได้มากนัก ซึ่งตรงกับ Byrne (1991) ได้กล่าวไว้ว่าทักษะการสื่อสารด้วยภาษานั้นเป็นสิ่งที่ยากสำหรับผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องอาศัยวิธีการเรียนการสอนที่เป็นระบบ มุ่งให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะเกิดความชำนาญ จึงจะสามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนนั้นผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิควิธีการสอนที่ดีเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และนำมาสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่ถือเป็นตัวช่วยสำคัญในการเรียนการสอนทางด้านภาษาก็คือ แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน

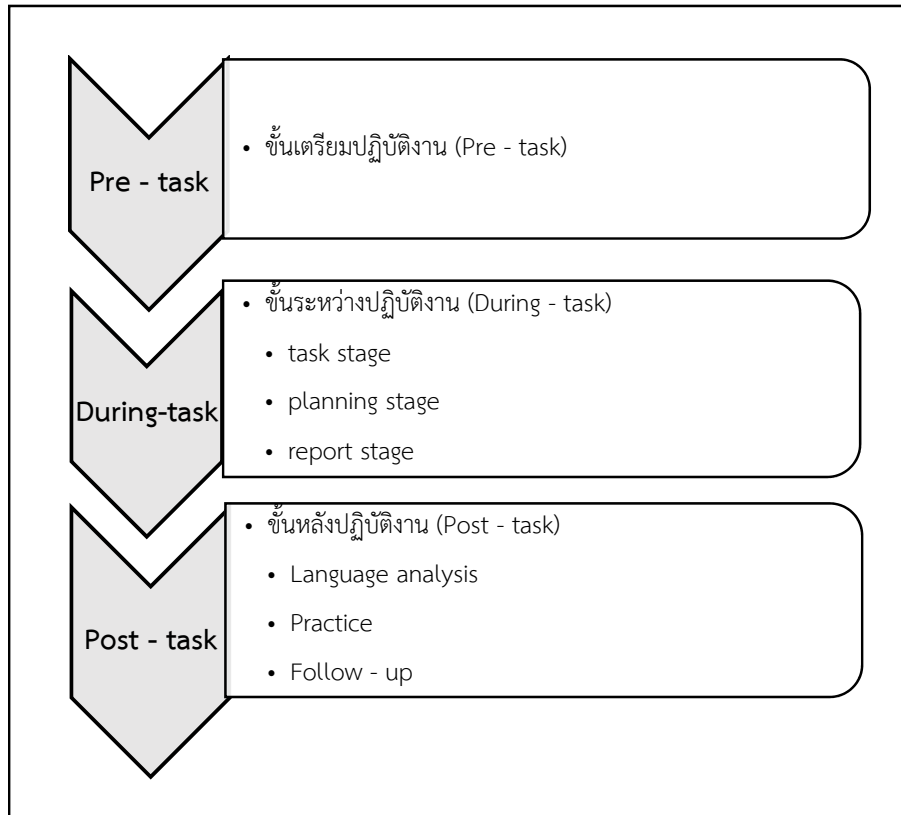
รายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (มศว 111) ได้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน มาใช้ในการทำกิจกรรมฝึกทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยมอบหมายให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานจากการนำความรู้เชิงทฤษฎีที่เรียนในรายวิชามาสู่การฝึกปฏิบัติจริง โดยจะขอนำเสนอรายละเอียดกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

■ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task Based Learning)

แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน หรือ Task Based Learning (TBL) เป็นแนวคิดหนึ่งที่มีผู้นำมาใช้ในการพัฒนาทักษะทางการสื่อสาร โดยส่วนมากจะนำมาใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ แนวคิดดังกล่าวนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด ผ่านการทำงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนลดบทบาทตัวเองลง แต่เพิ่มบทบาทผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น (ณัฐกิตติ์ นาทา, 2561) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐานนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีเน้นงานปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้ภาษาโดยใช้งานปฏิบัติเป็นสื่อกลาง ผู้เรียนต้องนำความรู้ที่เรียนแล้ว มาเพิ่มพูนด้วยการฝึกใช้ภาษา ผู้เรียนต้องเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยแต่ละขั้นตอนกิจกรรมจะช่วยจูงใจ ทำทนายผู้เรียนให้ปฏิบัติงานจนบรรลุเป็นชิ้นงาน ขณะปฏิบัติงานผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา งานปฏิบัตินี้จะช่วยให้ผู้เรียนทำงานเป็นระบบ รู้วิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการ

ปฏิบัติงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพิ่มขึ้น และสามารถทำให้ผู้เรียนพูดและเขียนได้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง (Willis, 1996)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน ประยุกต์ตามแนวคิดของ Willis (1996); Willis, J. & Willis, D. (1996); Ellis (2003) และณัฐกิตติ์ นานา (2561) มีการทำงาน 3 ขั้นตอนโดยสรุปเป็นแผนภูมิกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1. กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task Based Learning)

จากภาพที่ 1. อธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน ได้ดังนี้

1. ชั้นเตรียมปฏิบัติงาน (Pre - task) เป็นขั้นตอนที่เตรียมผู้เรียนในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การแนะนำเรื่องที่จะเรียน จุดประสงค์ของงานปฏิบัติ จากนั้นผู้เรียนฝึกปฏิบัติงานที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับงานที่ต้องปฏิบัติจริง

2. ชั้นระหว่างปฏิบัติงาน (During - task) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งผู้เรียนต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของผู้เรียนเอง ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสฝึกทักษะทางด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสารผ่านขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 ชั้นปฏิบัติงาน (Task stage) เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมโดยประยุกต์ตามประเภทของภาระงาน (task) และประยุกต์ให้สอดคล้องกับรายวิชาดังนี้

2.1.1 การแก้ปัญหา (Problem solving)

2.1.2 การร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ส่วนตัว (Sharing personal experiences)

2.1.3 การสร้างสรรค์ (Creative task)

2.2 ชั้นวางแผนปฏิบัติงาน (Planning stage) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวางแผนร่วมกันเพื่อนำเสนอผลงานปฏิบัติ

2.3 ชั้นรายงาน (Report stage) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้รายงานผลการนำเสนอผลงานต่อหน้า

ชั้นเรียน

3. ขั้นหลังปฏิบัติงาน (Post - task) เป็นขั้นตอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาและทักษะสื่อสารให้ถูกต้อง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

3.1 ขั้นวิเคราะห์ภาษา (Language analysis) ผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบภาษาและการสื่อสาร แก่ไขโครงสร้างทางภาษาที่ใช้ในงานปฏิบัติให้ถูกต้องโดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำหรือเติมเต็มส่วนที่ยังมีข้อบกพร่อง จนผู้เรียนเข้าใจ จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มชี้แจงปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขระหว่างการทำงานร่วมกัน

3.2 ขั้นฝึกใช้ภาษา (Practice) ขั้นนี้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารซ้ำอีกครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วและถูกต้อง จากนั้นผู้เรียนได้ทำงานปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์ที่ฝึกปฏิบัติต่างไปจากที่ทำไว้ในขั้นระหว่างปฏิบัติงาน (During-task)

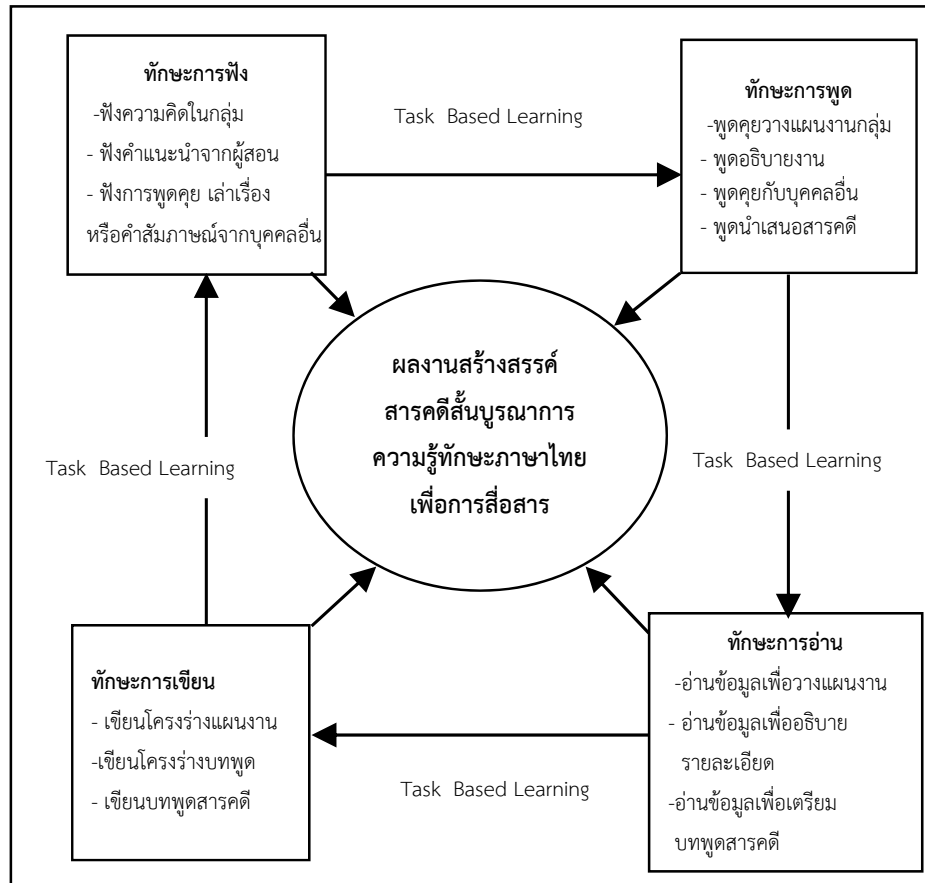
3.3 ขั้นติดตามผล (Follow - up) ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน รวมทั้งบันทึกถึงสิ่งที่ได้พัฒนา ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขของการปฏิบัติงาน

จากความสำคัญ ประโยชน์และขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task Based Learning) ข้างต้น เมื่อรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (มศว 111) ได้นำแนวคิดและวิธีการมาใช้ในรายวิชาแล้วทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอย่างดี

■ กิจกรรมบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร: รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน ในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (มศว 111)

รายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มศว 111 ได้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน มาใช้ในการฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยได้ออกแบบ “กิจกรรมบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อสื่อสาร” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มอบหมายงานให้ผู้เรียนสร้างผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งในการทำกิจกรรมบูรณาการความรู้ทักษะสื่อสารนี้ เกิดขึ้นหลังจากผู้สอนได้บรรยายความรู้ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน และได้ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติแต่ละทักษะในชั้นเรียนไปบ้างแล้ว ดังนั้นผู้เรียนจะมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและหลักการปฏิบัติทักษะสื่อสารอยู่ในระดับเบื้องต้น หลังจากนั้นผู้เรียนต้องนำความรู้ในเชิงทฤษฎีที่ได้เรียนรู้มาสู่การปฏิบัติทักษะสื่อสารจริงนอกชั้นเรียน โดยกระบวนการปฏิบัติ คือ ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มและร่วมกันสร้างสรรค์สารคดีสั้น 1 เรื่อง ความยาว 10-15 นาที ซึ่งผู้สอนได้กำหนดหัวข้อและขอบเขตของเนื้อหาอย่างกว้างๆ ในประเด็น “ภาษาไทยและวัฒนธรรมความเป็นไทย” ในการทำสารคดีสั้นนี้ผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะสื่อสารครบทุกด้าน กล่าวคือ ผู้เรียนจะได้ฝึกพูดคุยปรึกษารื้อฟื้นกันภายในกลุ่มเพื่อวางแผนงาน ฝึกฟังกันและกันด้วยความเข้าใจ ฝึกอ่านข้อมูลความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการสร้างสรรค์ และฝึกเขียนโครงร่างแผนงาน เขียนโครงร่างบทพูด เขียนบทพูดสารคดีทั้งเรื่อง นอกจากนี้ผู้เรียนอาจสร้างสรรค์สารคดีในรูปแบบของการสัมภาษณ์พูดคุยกับบุคคลอื่นๆ นอกชั้นเรียน ทั้งที่มีอายุ เพศ และสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการสื่อสาร ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์และกาลเทศะที่แตกต่างไปจากในชั้นเรียน และที่สำคัญ คือ ผู้เรียนได้ฝึกการสร้างสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนและบุคคลอื่นๆ อีกด้วย

กิจกรรมบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารนี้เป็นกิจกรรมที่มุ่งผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งผลงานลักษณะนี้จะต้องมีกิจกรรมหลายประเภทเข้าด้วยกัน บางครั้งผู้เรียนอาจต้องออกไปทำกิจกรรมนอกชั้นเรียน สิ่งที่สำคัญที่ทำให้งานเสร็จสมบูรณ์นั้นขึ้นอยู่กับทักษะการจัดการและการทำงานร่วมกัน (Willis, 1996) โดยมีกรอบแนวคิดการจัดกิจกรรม ดังนี้

ภาพที่ 2. กรอบแนวคิดการจัดการจัดกิจกรรมบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทย เพื่อสื่อสารด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task Based Learning)

การทำกิจกรรมบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน นี้ รายวิชาได้นำขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมปฏิบัติงาน ขั้นระหว่างปฏิบัติงาน และขั้นหลังปฏิบัติงาน โดยประยุกต์จาก แนวคิดของ Willis (1996); Willis, J. & Willis, D. (1996); Ellis (2003) และณัฐกิตติ์ นานา (2561) ดังที่ได้นำเสนอแนวคิด ไปแล้วข้างต้น และได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มศว 111 ซึ่งเป็นผู้เรียนชั้นปีที่ 1 มีรายละเอียดการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมปฏิบัติงาน (Pre - task)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นการเริ่มต้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้สอนจะชี้แจงวัตถุประสงค์ กระบวนการสร้าง ผลงาน ความสำคัญ ประโยชน์ที่จะได้จากกิจกรรมและเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน จากนั้นผู้สอนแจ้งหัวข้อและขอบเขต ของเนื้อหาการสร้างผลงานในประเด็น “ภาษาไทยและวัฒนธรรมความเป็นไทย” สุดท้ายผู้สอนสอบถามความเข้าใจของผู้เรียน และให้กำลังใจผู้เรียนในการเริ่มต้นทำกิจกรรม

ผลจากการนำไปใช้

1. ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ กระบวนการสร้างผลงาน ความสำคัญ ประโยชน์และเกณฑ์การให้คะแนน อย่างชัดเจน
2. ผู้เรียนได้พูดคุยระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสร้างผลงานและฝึกการสร้างสรรค์ เนื้อหาที่สอดคล้องกับหัวข้อและขอบเขตของเนื้อหา

3. ผู้สอนได้มีการติดตามผลระหว่างที่ผู้เรียนอยู่ในกระบวนการพูดคุยเพื่อสร้างสรรค์ผลงานทำให้ทราบว่าผู้เรียนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของงานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นระหว่างปฏิบัติงาน (During - task)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

1. **ขั้นปฏิบัติงาน (Task stage)** เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมที่ประยุกต์ตามประเภทของภาระงาน (Task) ให้สอดคล้องกับรายวิชา โดยกำหนดให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 8-10 คน จากนั้นร่วมกันระดมความคิดภายในกลุ่ม ปรึกษาหารือเกี่ยวกับแผนการสร้างผลงาน เหตุผลประกอบการตัดสินใจและความเป็นไปได้ของผลงาน มีขั้นตอนย่อย คือ

1.1 **การแก้ปัญหา (Problem solving)** ผู้เรียนนำเสนอปัญหาของการสร้างผลงานว่ามีอะไรบ้าง พร้อมกับช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหาที่พบ โดยอาจเขียนเป็นประเด็น ให้ชัดเจน

1.2 **การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ส่วนตัว (Sharing personal experiences)** เมื่อผู้เรียนได้ร่วมกันชี้ประเด็นปัญหาที่พบในการสร้างผลงานและช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาแล้ว ผู้สอนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม จากนั้นช่วยกันจัดประเด็นสำคัญต่างๆ

1.3 **การสร้างสรรค์ (Creative task)** ผู้เรียนรู้และเข้าใจแนวทางกิจกรรมและการสร้างสรรค์ผลงานสารคดีสั้นบูรณาการความรู้และเริ่มสร้างสรรค์ผลงานในหัวข้อ “ภาษาไทยและวัฒนธรรมความเป็นไทย” โดยผู้สอนกำหนดวันส่งผลงานในช่วงสัปดาห์ท้ายของการเรียนการสอน

2. **ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน (Planning stage)** เป็นขั้นตอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวางแผนร่วมกันเพื่อนำเสนอผลงานปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนแบ่งหน้าที่การทำงานกันภายในกลุ่มอย่างมีระบบ เช่น แบ่งการอ่านสืบค้นหาข้อมูล แบ่งบทพูดสารคดีเป็นส่วนของแต่ละคนอย่างเหมาะสม และกำหนดเวลา สถานที่ของการจัดทำผลงาน เป็นต้น และในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะต้องรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานหน้าชั้นเรียน เพื่อให้กลุ่มอื่นๆ เห็นแนวทางปัญหาและการแก้ไขร่วมกัน ซึ่งต้องรายงานอย่างน้อย 2 ครั้งก่อนนำเสนอผลงานจริง โดยผู้สอนให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และช่วยแก้ปัญหาเมื่อผู้เรียนต้องการ พร้อมทั้งผู้สอนให้กำลังใจผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมการทำงาน เพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถสร้างผลงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์

3. **ขั้นรายงาน (Report stage)** เป็นขั้นตอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้รายงานผลการนำเสนอผลงานต่อหน้าชั้นเรียน โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานสารคดีสั้นบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หัวข้อ “ภาษาไทยและวัฒนธรรมความเป็นไทย” จากนั้นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ สรุปและประเมินผลงานร่วมกัน

ผลจากการนำไปใช้

1. ผู้เรียนร่วมกันระดมความคิดและปรึกษาหารือการทำงานเป็นอย่างดี และในช่วงแรกของการทำกิจกรรมนี้ผู้เรียนมาปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

2. ระหว่างการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้เรียนรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะๆ และผู้สอนได้มีการติดตามผลงานอยู่เสมอเพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนทำงานได้เป็นระบบและถูกต้อง

3. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นหลังปฏิบัติงาน (Post - task)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจในการใช้ภาษาและทักษะสื่อสาร (Language Focus) ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นวิเคราะห์ภาษา (Language analysis)** มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้กลับมาตรวจสอบวิเคราะห์การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ได้นำเสนอในสารคดีสั้นที่กลุ่มของตนเองได้สร้างสรรค์มา โดยผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันประเมินผลงานทั้งผลงานของกลุ่มตนเองและผลงานของกลุ่มอื่นๆ จากนั้นผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบภาษาและการสื่อสาร โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำหรือเติมเต็มส่วนที่ยังบกพร่อง จนผู้เรียนเกิดความเข้าใจชัดเจน

2. **ขั้นฝึกหัดใช้ภาษา (Practice)** มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้แก้ไขผลงานหรือรู้แนวทางการแก้ไขผลงาน โดยในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารซ้ำอีกครั้ง เพราะผู้เรียนทราบรูปแบบภาษาและการสื่อสารที่ถูกต้องไปแล้วจากการประเมินผลงานของกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่นๆ รวมถึงจากคำแนะนำของผู้สอนที่เกิดในขั้นวิเคราะห์ภาษาข้างต้น ดังนั้นผู้เรียนจะสามารถฝึกฝนซ้ำๆ และแก้ไขตนเองเพื่อให้เกิดความถูกต้องและความคล่องแคล่วได้

3. **ขั้นติดตามผล (Follow - up)** มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและสะท้อนผลการปฏิบัติงาน โดยให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน รวมทั้งบันทึกสิ่งที่ได้พัฒนา ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขของการปฏิบัติงาน จากนั้นผู้สอนให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ชื่นชมในการสร้างสรรค์ผลงาน และให้กำลังใจในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป

ผลจากการนำไปใช้

1. ผู้เรียนได้ตรวจสอบคุณภาพผลงานและประเมินการทำงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. ผู้เรียนนำเสนอผลงานของกลุ่มตามกำหนดเวลาและเพื่อนต่างกลุ่มร่วมกันประเมินให้ข้อเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเป็นอย่างดี
3. ผู้เรียนรับผิดชอบและจัดลำดับการนำเสนออย่างมีระบบ
4. ผู้สอนประเมินและให้ข้อเสนอแนะตามเกณฑ์ ซึ่งผู้เรียนได้รับทราบเกณฑ์การประเมินอยู่แล้ว ทำให้เกิดความเป็นธรรมในการให้ประเมินผล

■ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 5 ด้านกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน ในรายวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร (มศว 111)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน ในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (มศว 111) ออกแบบเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์สารคดีสั้นบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารนี้มีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 5 ด้าน โดยผลของหัวข้อนี้เกิดจากการออกแบบสอบถามผู้เรียนเพื่อสะท้อนการเรียนรู้ (Learning Reflection) ใช้แบบสอบถามออนไลน์ 1 ชุด ชนิดคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อต่อด้าน และสรุปออกมาเป็นภาพรวมแต่ละประเด็นได้ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม

หมายถึง การมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ มีจิตสำนึกสาธารณะและเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้

1. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์
2. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย
3. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา
4. ผู้เรียนรู้จักคุณค่าของตนเอง เกิดจิตสำนึกที่ดีและตระหนักถึงคุณค่าของผู้อื่น
5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงการประพฤติและปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม

แนวทางการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ของผู้เรียน

ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในอนาคต ด้วยการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีวินัย ตรงต่อเวลา ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโดยตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

ตัวอย่างคำตอบจากแบบสอบถามของผู้เรียน

“ได้นำความรู้ที่มีไปใช้ได้กับการเรียนในชีวิตประจำวัน ความซื่อสัตย์และขยันอดทน ช่วยให้ประสบความสำเร็จ ไม่ว่างานใดใด” (ผู้เรียน 1)

“การให้อภัยและปล่อยวางกับความล้มเหลว” (ผู้เรียน 2)

“การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุดไม่ได้มีอยู่แค่ในบทเรียน คุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ผมรู้สึกดีที่ได้เรียนเนื้อหาที่ครบ” (ผู้เรียน 3)

2. ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านความรู้

หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูลหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ ได้

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้

การทำกิจกรรมนี้ให้ความรู้ด้านการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารอย่างชัดเจน เพราะผู้เรียนได้ฝึกพูด ฝึกฟัง ฝึกอ่าน ข้อมูลความรู้และฝึกเขียนบทพูดด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง อีกทั้งผู้เรียนยังได้รับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยควบคู่กันไปด้วย

แนวทางการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ของผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนได้ฝึกฝนด้านความรู้ ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ดังนี้

1. ผู้เรียนนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ได้คิดและวิเคราะห์สารที่กำลังจะสื่อออกไปเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และได้ฝึกการใช้ภาษาให้ถูกต้อง

2. ผู้เรียนได้เรียนและนำไปปฏิบัติจริง เพราะการอ่านเพียงตำรานั้นไม่เหมือนกับที่ได้ลงมือทำ ความรู้นั้นไม่ได้มีเพียงแค่นั้นหนังสือ แต่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

3. ผู้เรียนนำผลงานสารคดีไปเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ เช่น ใช้เป็นสื่อการสอนได้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามจากผู้เรียน

“มีความรู้เรื่องการอ่าน การเขียน การพูด การฟัง มากขึ้น และวิธีการปฏิบัติอย่างถูกวิธี” (ผู้เรียน 4)

ได้เรียนรู้ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน ทั้งจากงานกลุ่มตัวเองและจากงานของ “เพื่อนๆ” (ผู้เรียน 5)

“สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเรื่องการสื่อสารกับผู้อื่นให้ถูกต้องและถูกหลักของภาษา ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนๆ ครูอาจารย์หรือบุคคลอื่นๆ” (ผู้เรียน 6)

“การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องทั้งในด้านการพูดการเขียนในชีวิตประจำวัน การพูดภาษาในแต่ละระดับ เลือกใช้ตามความเหมาะสมได้อย่างถูกต้อง” (ผู้เรียน 7)

3. ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านทักษะทางปัญญา

หมายถึง ทักษะที่มุ่งให้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง เรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถบูรณาการความรู้สู่การคิดริเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้

1. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางปัญญา คือ การคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่มีในสังคมและนำมาสร้างสรรค์เป็นสารคดีสั้นที่มีคุณภาพ

2. ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและฝึกการสื่อสารอย่างมีวิจารณญาณเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

3. ผู้เรียนได้พัฒนาปัญญาโดยใช้ความคิดการวางแผนกระบวนการดำเนินงานและฝึกทักษะการแก้ปัญหา

แนวทางการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ของผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะทางปัญญา ทำให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้ไปใช้ดังนี้

1. เลือกรับข่าวสารข้อมูล กลั่นกรองความคิดก่อนพูดหรือนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

2. นำไปใช้ในการวางแผนการทำงานได้ดีมากขึ้น

3. ทำให้เกิดความคุ้นเคยต่อการใช้ภาษาและมีวิธีการใช้ที่ถูกต้องมากขึ้น

4. คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

5. นำไปใช้ในด้านการเรียน ให้เป็นคนที่ยึดพัฒนาตนเองและไม่เรียนรู้อยู่เสมอ

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามจากผู้เรียน

“ได้คิดวิเคราะห์มากขึ้น ทำให้มีความรู้ในการจัดการต่างๆเพิ่มมากขึ้น” (ผู้เรียน 8)

“ได้มีการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนองาน เช่น คิดว่าจะนำเสนอในรูปแบบการเล่นเกม เพราะได้ทั้งความสนุกสนานและได้ความรู้” (ผู้เรียน 9)

“ฝึกให้เป็นผู้มีสมาธิและตั้งใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากขึ้น เพราะการที่เราจะรับสารหรือสื่อสารกับผู้อื่น เราต้องตั้งใจฟังและประมวลผลตามที่ได้รับสารต้องการจะสื่อ” (ผู้เรียน 10)

“การฝึกคิดวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่มหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน” (ผู้เรียน 11)

4. ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

หมายถึง ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้

1. ผู้เรียนได้ฝึกทำงานอย่างเป็นระบบ ฝึกความรับผิดชอบต่อ การทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับคนอื่นว่าจะต้องมีข้อผิดพลาด แต่ก็พร้อมจะแก้ไข และรู้ว่าควรทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

3. ผู้เรียนเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีขึ้น
4. ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะต้องเคารพผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่องานและผู้อื่นเสมอ

แนวทางการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ของผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทำให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้ไปใช้ดังนี้

ขึ้น

1. นำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานกลุ่มในอนาคตได้ และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น
2. ทำให้วางตัวกับบุคคลได้อย่างเหมาะสม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. นำปัญหาที่ได้รับมาจากการทำงานมาเป็นแนวทางเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้นอีก
4. สามารถประยุกต์ในการเรียนการทำงานหรืองานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามจากผู้เรียน

“จากที่พูดน้อยไม่ค่อยคุย ก็ได้คุยกับเพื่อนมากขึ้น” (ผู้เรียน 12)

“เพิ่มทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนๆในกลุ่ม เพราะจะต้องมีการคุยกันกับเพื่อนๆในกลุ่ม และทำให้เรามีความรับผิดชอบในงานส่วนของตัวเองที่ต้องทำ” (ผู้เรียน 13)

“ทำให้มีการสื่อสารกับเพื่อนๆในชั้นเรียนและบุคคลรอบตัวมากขึ้น ทำให้รู้จักการแบ่งงานกันทำและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง รู้จักการทำงานกันเป็นหมู่คณะ” (ผู้เรียน 14)

“การทำงานกลุ่ม การประชุมวางแผน ความรอบคอบ ความมีวินัย การรับผิดชอบต่อผลที่ตามมา” (ผู้เรียน 15)

5. ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

หมายถึง ความสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลข มีทักษะสื่อสาร พร้อมทั้งสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้

1. ผู้เรียนได้ฝึกใช้เทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยในการทำคลิปวิดีโอสารคดีมีการใช้โปรแกรมตัดต่อต่างๆ ทั้งโทรศัพท์และคอมพิวเตอร์

2. ผู้เรียนได้พัฒนาด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นตัวกลางในการนำเสนอผลงานหรือให้ความรู้แก่ผู้อื่นได้

3. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารดียิ่งขึ้น

4. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสื่อสารให้ถูกต้องและชัดเจนเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจรวมถึง

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ

แนวทางการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ของผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้ไปใช้ดังนี้

1. นำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานและเรียน

2. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ว่าก่อนจะพูดหรือทำสิ่งใดควรคิดไตร่ตรองให้ดีเสียก่อน อีกทั้งเรื่องการใช้สื่อสารสนเทศ ควรที่จะคิดให้รอบคอบก่อนที่จะใช้

3. นำความรู้ไปใช้ในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามจากผู้เรียน

“ใช้เทคโนโลยีต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ เช่น ถ่ายวิดีโอ หาข้อมูล” (ผู้เรียน 16)

“ใช้สื่อจัดทำคลิปวิดีโอนำเสนอผลงาน ทำให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น” (ผู้เรียน 17)

“นำไปใช้บูรณาการกับวิชาอื่นที่ต้องนำเสนอในรูปแบบวิดีโอ” (ผู้เรียน 18)

“ติดตามข่าวสารเทคโนโลยีใหม่ๆ เสมอ เพราะนอกจากจะทำให้ชีวิตง่ายขึ้นแล้ว ยังทำให้ผลงานของเรามีประสิทธิภาพ และน่าสนใจขึ้นอีกด้วย” (ผู้เรียน 19)

ตัวอย่างผลงานสารคดีสั้นบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ผลงานสร้างสรรค์ ที่ผู้เรียนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (มทว 111) ได้จัดทำขึ้นในหัวข้อ “ภาษาไทยและวัฒนธรรมความเป็นไทย” ซึ่งใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน โดยผู้เรียนได้ออกไปทำกิจกรรมนอกชั้นเรียน ไปถามสอ สัมภาษณ์และลงพื้นที่ชุมชนจริง ดังตัวอย่างสารคดีสั้นต่อไปนี้

ภาพที่ 3. ตัวอย่างสารคดีสั้นบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

จากภาพที่ 3. ข้างต้นเป็นตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์สารคดีสั้นประเด็นภาษาไทยและวัฒนธรรมความเป็นไทยซึ่งกระบวนการทำกิจกรรมนี้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะภาษาไทยเพื่อสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนมาบูรณาการร่วมกัน กล่าวคือ ผู้เรียนได้ฝึกกระตมความคิด พูดคุยปรึกษางาน อ่านข้อมูลความรู้ จนมีความคิดเป็นโครงร่างชิ้นงาน จากนั้นเขียนบทพูด และนำเสนอเนื้อหาที่ต้องการสื่อสาร และที่สำคัญผู้เรียนได้ลงพื้นที่ไปชุมชนจริง ได้พบเห็นวิถีชีวิตของคนและได้พูดคุย สัมภาษณ์ผู้คนจริงๆ ทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้จากภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมจนทำให้เกิดเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพและมีคุณค่าทางภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย

บทสรุป

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ในด้านทักษะทางภาษา และเมื่อนำมาใช้ในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (มศว 111) โดยจัดรูปแบบเป็นกิจกรรมบูรณาการความรู้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร พบว่าช่วยส่งเสริมบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอนและที่สำคัญคือ ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนได้เป็นอย่างดียิ่งสอดคล้องกับที่ Willis (1996) ได้กล่าวถึงข้อดีของการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ว่าช่วยในการพัฒนาทักษะภาษาเพื่อสื่อสาร กล่าวคือ ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น เพราะเป็นการฝึกเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้มีประสบการณ์การสร้างปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสาร เพราะผู้เรียนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ส่งสาร คือ ผู้พูด ถาม-ตอบ แสดงความคิดเห็นและผู้รับสาร คือ ผู้ฟัง-ดู และผู้เรียนได้มีโอกาสใช้กลวิธีการสื่อสารหลายๆ แบบ เช่น การพูดคุย อ่านข้อมูล เขียนบท สัมภาษณ์ ตรวจสอบ ถ่ายทอด เป็นต้น และสอดคล้องกับณัฐกิตต์นาทา (2561) ที่กล่าวว่า การนำแนวคิดมุ่งเน้นภาระงานเป็นฐาน มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนนี้ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะสื่อสารต่างๆ ไปพร้อมกัน ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะสัมพันธ์นี้ในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก กล้าที่จะใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อปฏิบัติงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

รายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (มศว 111) นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐานมาใช้โดยมีแนวคิดมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนผ่านการทำงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมาย บทบาทของครูผู้สอนจะลดลง โดยเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ สนับสนุนและให้กำลังใจ แต่เพิ่มบทบาทผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดของกุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ที่กล่าวว่าครูในยุคปัจจุบันมีบทบาทที่จะต้องสรรหารูปแบบการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอน ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากที่สุดและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐานในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (มศว 111) บางครั้งยังพบปัญหาอุปสรรคอยู่บ้าง กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้แบบนี้อาจต้องคำนึงถึงลักษณะของผู้เรียนด้วย ถ้าผู้เรียนที่ระดับชั้นโตขึ้นจะเข้าใจได้เร็วและถูกต้อง รวมถึงรับผิดชอบและทำงานได้ดียิ่งขึ้น แต่เมื่อนำมาใช้กับผู้เรียนชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นชั้นปีแรกของการเรียน บางครั้งผู้เรียนขาดประสบการณ์ ยังไม่เข้าใจกระบวนการของกิจกรรม และทำงานล่าช้าไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ดังนั้นผู้สอนจึงต้องดูแลและให้คำปรึกษาและจะต้องแจ้งเป้าหมายและขั้นตอนการดำเนินการอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

References

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: เบริน-เบส บุ๊คส์.
- ณัฐกิตต์ นาทา. (2561). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน: แนวคิดเพื่อการพัฒนาทักษะทางภาษาไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 38(5), 182-202.
- Byrne, D. (1991). *Teaching Writing Skills*. 5th ed. Cambridge: Cambridge University Press.
- Willis, J. (1996). *A framework for task-based learning*. London: Longman.
- Willis, J., & Willis, D. (1996). *Challenge and Change in Language Teaching*. Oxford: The Bath Press.